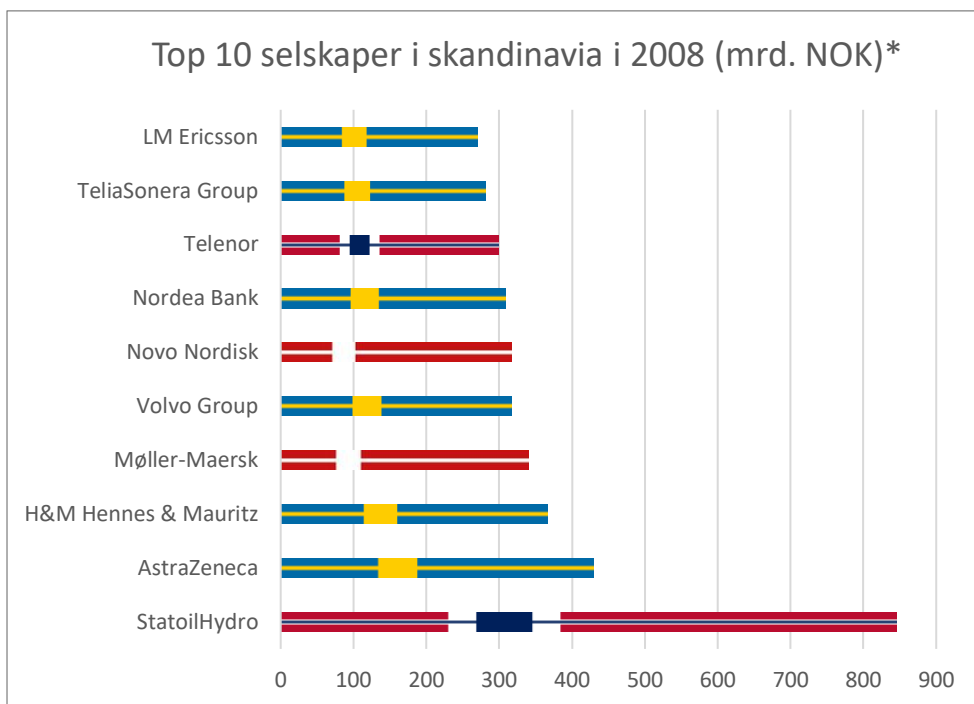

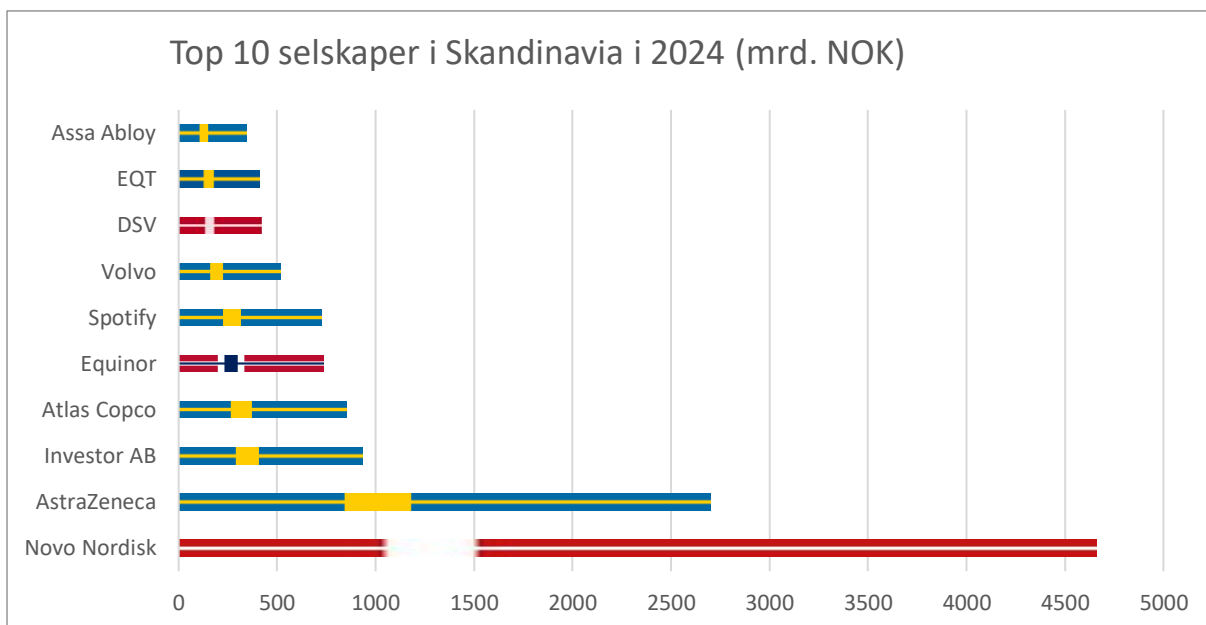
Abelias innspill til Finanskomiteen ang. statsbudsjettet 2025

Abelia er foreningen for kunnskaps- og teknologibedrifter i NHO. Vi representerer mer enn 2 800 virksomheter og 65 000 årsverk innen IKT, rådgivning, utdanning, forskning og ideell sektor.

Norge har en dobbel omstillingsutfordring. I tillegg til å navigere de globale klima- og bærekraftsutfordringene, må vi også utvikle nye samfunnsbærende næringer som kan ta over den dagen oljealderen tar slutt. Mens våre naboland har lyktes med å skape nye vekstmotorer basert på forskning, innovasjon og bruk av ny teknologi står Norges næringsstruktur på stedet hvil.

*Tallene for 2008 er justert for inflasjon.

I 2008 var StatoilHydro Skandinavias største selskap. I dag ligger det på 5-plass, og forbigås snart av Spotify som fikk sin første abonnent i 2008. Dette illustrerer Norges manglende evne til å henge med og høste gevinster av den verdøkningen som skjer innen teknologi- og helsesektoren internasjonalt. Norge mangler næringer som skaper globale vinnere gjennom å kombinere kontinuerlig utvikling av tjenester og design, basert på forskning og ny teknologi.

Digital teknologi en forutsetning for å skape verdi fra disse nye næringene. Dersom vi skal fortsette å finansiere velferdsstaten på hverandres arbeid, kan vi ikke kjøpe forskningen fra utlandet, overlate sikkerheten til andre eller nøye oss med å implementere løsninger andre har utviklet. Vi må utvikle kritiske deler selv, basert på den næringsstrukturen og de mest avanserte kunnskapsmiljøene vi har.

En aktiv næringspolitikk, i ordets korrekte forstand, forutsetter sterk statlig investering i forskning, kommersialisering av forskning, innovasjonsvirkemidler og tidligfasekapital. Norsk politikk gjør det motsatte. Vi kutter i de riktige tiltakene, og øker statlig innsats for å beskytte bedrifter som er lang forbi vekstfasen. Vår næringspolitiske diskusjon konsentreres om krafttilgang, fordi det tjener en verftsindustri som trenger nye markeder, og en kraftkrevende industri som ikke har andre måter å vokse på. Mer kraft og energieffektivisering er fornuftig, men vi kan ikke ignorere at den store globale verdiskapningen skapes gjennom digitalisering og livsvitenskap.

[Omstillingsbarometeret](#) har varslet om denne utviklingen siden 2016. Pilene på sentrale indikatorer som innovasjon, gründerskap, forskning, teknologi, digitalisering og kompetanse peker stadig nedover. Dette medfører at Norge blir akterutseilt og ikke benyttet mulighetene som har oppstått i tiden etter finanskrisen. Politikken har under vekslende flertall redusert satsninger på omstilling, men styrket målformuleringene rundt ulike varianter av at 'Norge skal bli verdens beste land ...'

Skal vi faktisk bli best på noe, må vi lære av de beste, og gjøre som de beste. Verdens ledende økonomier investerer i grønn, digital omstilling i krisetid for å sikre vekst, verdiskaping og velferd. Det bør også Norge gjøre. Et visjonært statsbudsjett må prioritere det som skal sikre velferden for Norge de neste 50 årene. Ressursene vi har må vris mot fremtidsnæringer og tiltak som funker på lang sikt: Kunnskap, forskning, teknologiutvikling.

Våre konkrete innspill til Finanskomiteen ifm. skatte- og avgiftsopplegget i Statsbudsjettet 2025 går på følgende punkter:

- Kapittel 5: Utflyttingsskatt (exitskatt) og dens påvirkning på innovasjon, næringsutvikling, og kompetansetilgangen til nye bedriftsetableringer i Norge.
- Kapittel 4: Formuesskatt og påvirkningen av slik skattlegging på oppstarts- og høyvekstforetak, og norsk eierskap i fremtidens næringsliv.
- Kapittel 1.5: Skattefradrag for gaver til frivilligheten

Nærmere om enkelte kapitler:

[Prop 1 LS, Del 2, kap. 5](#)

Utflyttingsskatt (exitskatt) må lokke innovatørene hit, ikke jage de vekk

Skal norsk næringsliv bli en drivkraft i det grønne og digitale skiftet, trenger vi et skattesystem som skaper sterke insentiver for investeringer i nye og fremvoksende næringer. Høye skatter og avgifter kan fungere som investeringshindre, og svekker etableringstakten for de bedriftene som skal diversifisere norsk næringsstruktur i en mer bærekraftig retning.

Når Norge trenger mer kompetanse fra utlandet, er det feil å gjøre politiske grep som svekker mobiliteten. NHOs Kompetansebarometer viser at det er et stort udekket kompetansebehov i norsk næringsliv. Blant Abelias medlemmer er det 65 prosent som oppgir å ha et udekket kompetansebehov. I et kunnskapsdrevet næringsliv er det tapte verdiskapningsmuligheter.

Utflyttingsskatt vil være en del av vurderingsgrunnlaget ved flyttinger til Norge, så vel som investeringer i norske virksomheter. Det er en reell risiko for at regler som begrenser personers likviditet og mobilitet vil ha negativ innvirkning på verdiskapningen i Norge. Dette vil forsterke den negative trenden Omstillingsbarometeret viser. Reaksjonene fra teknologi- og oppstartsmiljøet tyder på at forslaget allerede har fått negative konsekvenser ved at internasjonale investorer og internasjonale arbeidstakere vegrer seg på grunn av politisk risiko i Norge.

Abelia ber om at utflyttingsskatten fjernes i sin helhet fra 1.1. 2025

Prop 1 LS, Del 2, kap. 4

Skjerming av formuesskatt på investeringer i oppstarts- og vekstselskaper.

Over 60% av norske oppstarts- og vekstselskaper er teknologiselskaper. De utvikler varer og tjenester med høy innovasjonshøyde for et internasjonalt og sektorovergripende marked. Dette krever store investeringer i ulike faser før selskapet er modent nok til å kunne børsnoteres. I disse fasene er selskapene særlig sårbare for formuesskatten, ettersom formuesverdsettelsen av selskapet kan prises svært høyt når de henter kapital. Verdisettingen er kun en teoretisk verdi av aksjekapitalen i selskapet. Dette medfører at norske gründere, som i begrenset grad er i skatteposisjon, må betale formuesskatt på høye teoretiske selskapsverdier.

For å dekke skatteregningen må eierne enten ta ut verdifull investeringskapital fra selskapet i form av utbytte lenge før selskapet er lønnsomt, eller selge aksjer i eget selskap. For å få tilstrekkelig avkastning på aksjene må disse eksempelvis selges til utenlandske aktører, noe som bidrar til å vanne ut den norske eierandelen i fremtidens teknologieventyr. Abelia mener formuesskatten bør fjernes, subsidiært at det innføres ordninger som skjærmer gründere av høyvekstbedrifter fra de negative virkningene av formuesskatten. Det må utredes ulike ordninger for hvordan realisere dette.

Abelia ber om at formuesskatten fjernes eller differensieres for å styrke norsk eierskap.

Prop 1 LS, De1 2, kap 1.5:

Frivillighet og ideell sektor

Maksimalt skattefradrag for gaver til frivillige organisasjoner står nominelt på stedet hvil på 25 000 kroner per skatteyter, etter tidligere å ha vært på 50 000 kroner. Dette betyr at maksimalt fradrag nå ligger på ca. 20 370 2020-kroner. Dette har i praksis gitt frivilligheten og organisasjonslivet mindre rom for egenfinansiering, og det er alvorlig. Perspektivmeldingen er tydelig på at handlingsrommet i økonomien vil vi mindre i årene som kommer, og det vil ha effekt på finansieringen av ulike gode formål. Organisasjonens evne til selvfinansiering må derfor rustes opp.

Skattefradrag for gaver har fungert godt som et slikt insentiv. I 2003 var det omtrent 280.000 givere som fikk skattefradrag på gaver for rundt 1 milliard kroner. I 2019 fikk 870.000 givere skattefradrag på gaver for over 4 milliarder kroner. Det har tatt lang tid å opparbeide en stigende trend. Inntekter til frivilligheten gjennom skattefradrag er langt billigere for staten enn direkte tilskudd – for en firedel av beløpet kan man i teorien sikre samme aktivitetsnivå. Det sikrer omfordeling fra næringsliv og privatpersoner med god økonomi til sosiale formål i regi av ideelle aktører, og det stimulerer kjerneaktivitetene til organisasjonene og gir mer velferd, folkehelse og inkludering. Fradrag for gaver er dermed både god finanspolitikk, god fordelingspolitikk og god frivillighetspolitikk.

Abelia ber primært om en generell økning av dette skattefradraget til 100 000 kroner, subsidiært at det justeres til 30 000 for å kompensere for endringer i KPI. Det bør også innføres en egen og høyere fradragsgrense for gaver fra næringslivet.

Nils-Ola Widme /s/
Næringspolitisk direktør